KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

URHO KIERIMO
Vastaava päätoimittaja
Turku, puh. 11 490

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10 • Puh. 38 154

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa • Hinta 100 markkaa koko vuodelta

N:o 9
Syyskuu

Postisiirtotili
N:o 6825

1946
51. vuosikerta

Toimitusneuvosto: Eino Karilas - J. K. Palomaa - Lauri A. Paunu - Katri Pitkänen

Suomen kuuromykkäin opetuksen alkamisen 100-vuotismuisto

KARL OSKAR MALM

Suomen ensimmäisen kuuromykkäinkoulun perustaja

Karl Oskar Malm syntyi helmikuun 12 päivänä 1826 Eurassa, jossa hänen isänsä omisti suuren tilan. Karl Oskarin ollessa vuoden vanha, muuttivat hänen vanhempansa, isänsä sotakamreeri Anders Gustaf Malm ja äitinsä Katariina Juliana o.s. Tandefelt v. 1827 Eurasta Askolaan ja sieltä v. 1833 Porvoon kaupunkiin, jossa isä oli kunnallisraatimiehenä.

Karl Oskarin syntymän jälkeen otaksuttiin, että hän kuuli. Mutta kun odotettiin hänen alkavan puhua, huomattiinkin, että hän oli kuuro. Hänen isänsä ja äitinsä olivat täysin kuulevia. Yleensä Karl Oskar oli terve, ainoastaan vilustumisen jälkeen hän sairastui. Myöskin keväällä 1883 hänessä oli tuhkarokkoa ja hinkuyskää. Muuten hän oli vahva ja tuntoaisti oli tarkka. Hän ei voinut ääntää sanoja eikä osannut puhua. Lääkäri ei voinut parantaa pojan kuuloa.

Lapsuuden aika.

Karl Oskar oli viisas ja ymmärtäväinen lapsi. Hän tajusi helposti asiat ja osasi kirjoittaa kirjaimia ja numeroita. Hän tahtoi aina toimia. Mielellään hän juoksi ja kiipesi katoille. Hänellä oli taipumusta puusepän töihin. Tehtävänsä hän teki reippaasti ja oli toimelias. Hän oli iloinen ja hyväntahtoinen, mutta vähän itsepäinen. Palkintona hyvästä käytöksestä annettiin hänelle kiitoksen kera makeisia. Rangaistuksen ansainneena hän sai vitsaa tai seisoa nurkassa. — Hän piti kauniista puvuista ja matkusteli mielellään, niinkuin nykyajan kuurotkin. Sattuipa niinkin, että hän saattoi loukkaantua, jos muita kiitettiin häntä paremmaksi. Hänellä oli arka kunniantunto. Mutta yleensä Karl Oskar oli aina iloinen, vilkas ja toiminnanhaluinen.

Manillan koulussa.

Karl Oskarin isä oli hyvä. Hän tahtoi, että poikansa saisi käydä koulua ja oppia asioita. Sentähden isä lähetti hänet Manillan kuuromykkäinkouluun, joka on Tukholman lähellä. Sinne hän seitsenvuotiaana matkusti elokuun 7 päivänä 1834. Hän oli ensin opettaja Holtzin yksityisoppilaana ja pääsi sitten helmikuun 14 päivänä 1840 koulun maksavaksi oppilaaksi. Koulussa hänen käytöksensä oli hyvä, kiitettävä, siveä ja vakava. Hän oli jumalaapelkääväinen ja uskonnollismielinen. Tarkkuus hänellä oli, samoinkuin ahkeruus ja oppiminen-

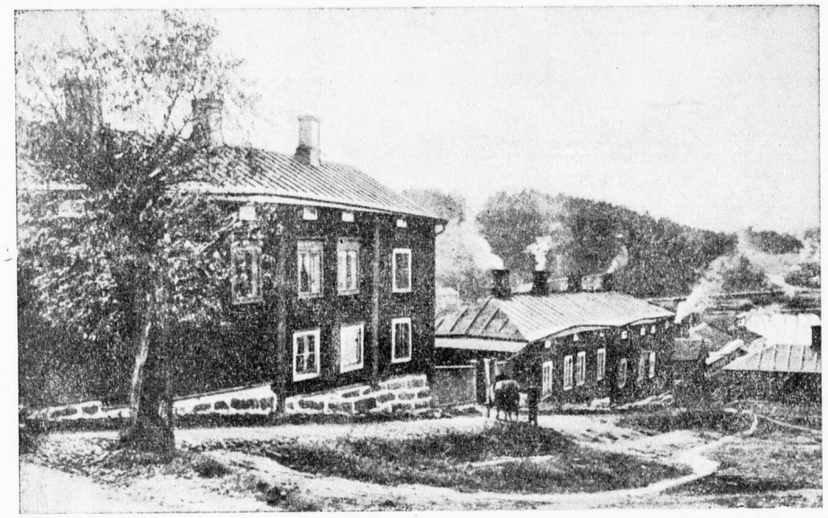

Malm'in koulu Porvoossa.

kin, erinomainen. Hänen käsialansa oli kaunista ja ruotsinkielen taitonsa hyvä. Hän ymmärsi hyvin ja kirjoitti hyvin asioita. Hän luki paljon Ruotsin historiaa ja maantietoa, luonnontietoa, eläintietoa ja tähtitietoa. Myöskin hän luki ja harrasti yleistä historiaa ja maantietoa sekä laskentoa ja mittausoppia. Jo lapsena kotona opittua puusepän työtä Malm osasi hyvin tehdä ja saikin siinä aineessa kiitettävän arvosanan. Hän oli oppinut myös uimataidon ja kehittyi siinä niin pitkälle, että uimakoulussa sai uimamaisterin arvon ja kuniakirjan syyskuun 4 päivänä 1845. Samana vuonna syyskuun 7 päivänä Malm pääsi Herran Pyhälle Ehtoolliselle Tukholman Linnankappelissa, saaden hyvän rippikoulutodistuksen. Kouluunsa Karl Oskar Malm oli kiintynyt ja koulun johtaja sekä opettajat ja toverit pitivät hyvästä oppilaasta. Hän oli sen ajan etevin oppilas Manillan koulussa. Kouluajan loputtua johtaja *Ossian Edmund Borg* rukoili Malmin puolesta ja pyysi Jumalalta apua ja siunausta hänelle tulevassa työssään ja että kaikki sydämellisesti ja hellästi auttaisivat häntä. Eron hetkellä lokakuun 16 päivänä 1845 olikin kaipaus molemmin puolin suuri, kun Malm jätti 19-vuotiaana jäähyväiset koulullensa, jossa hän oli ollut oppilaana 11 vuotta.

Karl Oskar Malm perustaa Suomen ensimmäisen kuuromykkäinkoulun.

Palattuaan Suomeen Malm Porvoossa ensin kotiopettajana opetti kahta kuuromykkää poikaa ja päätti sitten perustaa yksityisen kuuromykkäinkoulun, jonka hän avasi *Porvoossa 1 päivänä lokakuuta 1846* isänsä talossa Kankurinkujan varrella. Hänellä oli alussa kaksi oppilasta. Heidän nimensä olivat *David Fredrik Hirn* ja *Sten Sirén*. Ensiksi mainittu oppilas oli 12 vuoden ja jälkimmäinen 18 vuoden vanha. Heidän lisäkseen tuli kouluun uusia oppilaita. Vuosina 1846—1856 kävi koulussa kolmetoista oppilasta. V. 1857 otettiin kouluun 6 oppilasta, 1858 otettiin 10 ja 1859 tuli 3 oppilasta. Heille opetettiin lukemista, kirjoitusta, laskentoa, uskontoa ja maantietoa viittomakielin. Lukuvuosi jakautui kahteen lukukauteen. Kouluaika kesti 6—9 vuotta. Koulun tarkastajana oli piispa Ottelin ja Malmin isä vastasi koulun aineellisesta toimeentulosta. Myöhemmin 1856 sai Malm koululleen 200 ruplan suuruisen vuotuisen apurahan, joka kuitenkin oli pieni koulun menoihin nähden. Mutta hyväsydämiset porvoolaiset tahtoivat auttaa kuuromykkiä ja koulua. Yksityisiltä hankittiin koululle lisää varoja. Seuraavana vuonna koulu sai oman johtokuntansa, johon kuuluivat professori *J. L. Runeberg*, rovasti *A. F. Borenius* puheenjohtajana ja rahastonhoitajana, alikapteeni *K. R. von Essen*, tukkukauppia *J. Soliander* ja kollega *C. H. Alopaeus*. Tämä johtokunta hankki varoja koululle ja ryhtyi toimenpiteisiin kuuromykkäin opetuksen laajentamiseksi maassamme.

Helmikuun 15 päivänä 1858 mainittu johtokunta päätti esittää perustettavaksi maahamme vakinaisen kuuromykkäinkoulun, ehdottaen Malmin, joka siunauksellisesti oli vaikuttanut kohtalotoveriensa hyväksi, määrättäväksi opettajaksi uuteen kouluun. Jonkin aikaa sen jälkeen kun johtokunta oli jättänyt anomuksensa Senaattiin, jätettiin sinne myöskin erään komitean anomus kuuromykkäinkoulun perustamisesta Turkuun. Turkulaisten anomus hyväksyttiinkin ja Karl Oskar Malm, jonka työ Porvoossa oli ollut uraa uurtavaa ja perustavaa laatua lähes 13 vuoden aikana, pääsi opettajaksi Turun uuteen, valtion kannattamaan kouluun. Malmin jälkeen tuli Porvoon koulun opettajaksi *Carl Henrik Alopaeus*. Häntä auttoi opetuksessa neiti *Selma Åkerstedt*, joka oli koulun opettajana 33 vuotta. Samoin pastori *A. Sirén*, joka myöhemmin tuli koulun johtajaksi. Näillä molemmilla oli kuuromykkiä sisaruksia, joten he osasivat viittomakieltä. Heitä Alopaeus tuki ja auttoi vielä Turkuun muutettuaankin. Mainittakoon myöskin, että Sirén opetti puhemenetelmin myöhäiskuuroja oppilaita. Käsitöitä tytöille opetti Selma Åkerstedt sisarensa kuuromykkä Hilda Åkerstedtin avustamana. Käsityönopetus oli hyvällä kannalla. Sitä todistivat saadut monet kunniapalkinnot ja mitalit

KARL OSKAR MALM * 12. II. 1826 † 8. VI. 1863

näyttelyistä. Pojat taas saivat harjaantua johonkin ammattiin asumalla käsityöläisten perheissä.

Huhtikuun 29 päivänä 1863 vihittiin Porvoon kuuromykkäinkoulu valtionkouluksi hiippakunnan piispan, tuomiokapitulin ja suuren yleisöjoukon läsnäollessa. V. 1869 annettiin pastori A. Sirénille valtakirja koulun johtajan- ja johtajatar Selma Åkerstedtille opettajattaren virkaan. Pastori Sirén oli johtajana aina vuoteen 1890 helmikuun 20 päivään, jolloin kuolema katkaisi hänen elämänsä. Hänessä kuuromykät menettivät lämminsydämisen johtajan. Kiitollisuudella he myöskin muistelivat sitä uskollista huolenpitoa, jota he saivat Selma ja Hilda Åkerstedtilta. Kuolemaansa asti v. 1892 osoitti piispa C. H. Alopaeuskin, joka 1881 muutti takaisin Porvooseen, myötämielisyyttä vanhaa kouluaan kohtaan.

Porvoon koulussa opetettiin sekä ruotsin- että suomenkielisiä oppilaita. Niinpä vuosina 1857—1891 otettiin kouluun yhteensä 257 oppilasta, joista 111 oli ruotsin- ja 146 suomenkielistä.

Porvoon kuuromykkäinkoulu uusissa vaiheissa.

Vuodesta 1890 tuli Porvoon koulun johtoon maisteri *Valter Forsius*. Hän oli johtajana syksyyn 1893 asti. Vuosi 1892 muodostui käännekohdaksi Porvoon koulunkin elämässä. Silloin ilmestyi uusi asetus, jolla kuuromykkäin opetus uudelleen järjestettiin, niinkuin myöhemmin esitetään. Sen mukaan puhemenetelmä tuli vallitsevaksi kuuromykkäin opetuksessa viittomajärjestelmän jäädessä vain yhden koulun opetusmenetelmäksi. Porvoon viittomakoulukin, jossa oli suomen- ja ruotsinkielinen osasto, muuttuu nyt täydelliseksi kahdeksanvuotiseksi ruotsinkieliseksi puhekouluksi. Aikoinaan koulu oli muuttanut Malmin isän talosta Nikolain- ja Rauhankatujen kulmassa sijaitsevaan koulutaloon, joka nyt tuli ahtaaksi. Sen lisäksi vuokrattiin koululle huoneita muista taloista. Yrjö-Koskisen toimesta sai tämä vanha koulutalo väistyä v. 1899 valmistuneen valtion rakentaman uuden koulutalon tieltä. Pienestä Kankurinkujan varrella olevasta yksityisestä koulusta oli vuosien kuluessa kasvanut ajanmukainen koulu hauskoine opetushuoneineen, tilavine asuntoloineen ja kauniine koulupihoineen, puutarhoineen ja leikkikenttineen.

Tarkastaja Valter Forsiuksen jälkeen tuli Porvoon koulun johtajaksi opettajakanditaatti *Iivari Savolainen*, joka vaihtoi 1896 johtajan virkaa Mikkelin koulun johtajan, maisteri *Ossian Wichmannin* kanssa. Viimeksi mainittu kuoli 1918 ja johtajaksi tuli opettaja *G. E. Qvarnström*, joka uskollisesti palveli koulua eläkkeelle tuloonsa asti 1937. Häntä seurasi virassa vakinaisena johtajana maisteri *Veikko Lehvä*. Nykyään Porvoon koulun vakinaisena johtajana toimii maisteri *R. Helling*.

Karl Oskar Malmin muiston kunnioittaminen.

Porvoon kuuromykkäinkoulun kumpuiselle pihamaalle on pystytetty muistopatsas *Karl Oskar Malmin muistolle*. Tämä patsas, jonka kuvanveistäjä *J. F. Talvia* on muovaillut, paljastettiin Suomen kuuromykkäin yhdeksännen yleisen kokouksen aikana kesäkuun 6 päivänä 1926 suuren kuuromykkäyleisön, opettajain ja Ruotsin edustajan, Manillan koulun rehtorin Emil Jungnerin läsnäollessa.

Malmin muistopatsas Porvoossa.

Patsaan jalustaan on kultakirjaimin hakattu mm. *Suomen kuuromykät ja heidän ystävänsä pystyttivät patsaan satavuotismuiston johdosta.*

Tämä patsas kertoo sukupolvesta sukupolveen Karl Oskar Malmin elämäntyöstä sekä Suomen kuuromykkäin kiitollisuudesta tätä auttajaansa ja kohtalotoveriaan kohtaan.

Kuuromykkäin opetuksen laajeneminen.

Karl Oskar Malmin koulun toimittua yli kymmenen vuotta tekivät, niinkuin jo mainittiin, porvoolaiset Malmin koulun ystävät esityksen vakinaisen kuuromykkäinkoulun perustamisesta ja Malmin määräämisestä sen opettajaksi. Vähän myöhemmin jätettiin senaattiin myöskin erään komitean anomus kuuromykkäinkoulun perustamisesta Turkuun. Turkulaisten anomus hyväksyttiin 1858 ja Malm, joka oli tehnyt uraauurtavaa työtä lähes 13 vuoden ajan, määrättiin 1859 uuden Turun kuuromykkäinkoulun opettajaksi.

Turun koulun ensimmäinen asuinpaikka oli pienessä rakennuksessa nykyisen Agrikolankadun 1:ssä, jonka ulkoseinään jälkipolvi on asettanut suomen- ja ruotsinkielisen muistotaulun:

Jatk. siv. 98.

HILJAISEN HEIMON NOUSU

Suomen kuurojenopetuksen täyttäessä 100 vuotta

Jo syntymästä Luoja jokaiselle
oman ristin kannettavaks' pannut on;
hän sairautta, vaivaa antaa kelle
ja kelle taasen puutteen, ahdingon,
ja elon arpa kääntyy kääntymistään...
ei rikas, joka huolesta ei mistään
näy tietävän, voi välttää kuolemaa,
vaan köyhän kera multaan mennä saa.

Niin ruumiin viat sekä vammat kovat,
kaikk' koettelemukset ihmisten,
ne Ylhäältä myös annettuja ovat
kuin sitehiksi sielun voimien,
kuin kivikoksi, joka kyntää pitää,
siks' kunnes siinä hengen vilja itää,
ja oras nousee, laiho vihertää,
ja kasvaa täyteläinen tähkäpää.

*

Kun kuulo puuttuu ja on puhe vajaa,
on ihmiselo niinkuin korpitie,
jok' vaeltajan vailla opastajaa
ain' syvemmälle pimeyteen vie;
ei siellä tiedon kutsu korviin kanna,
ei säveltaide aarteitansa anna,
ei äänettömät huokauksetkaan
voi vastausta saada milloinkaan.

Hän, kuuromykkä, varjoelämäänsä
sai viettää kuni kalvas kasvi yön,
jok' auringossa alas painaa päänsä,
kun kaipuutaan ei lausua voi syön;
hän, kuuromykkä, onnen osapuoli,
eli yksinään ja ystävittä kuoli
ja saatoks' viime matkallensa sai
hän enintänsä vaisun säälin kai.

Siks' kunnes valo avas' ihmismielet,
ja oppi kohotti ne päivähän,
ja kuurot korvat, kahlehditut kielet
myös nähtiin katvehessa elämän;
ne nostaa tahdottihin pimennosta
ylös valistuksen sarastukseen, josta
tie veisi ihmisarvoon, onnehen
ja lähtehille elon rikkauden.

Niin aukes' koulun ovet kuuroillekin,
ja tiedon jyvät heille tarjottiin;
työn taidost' ennen osattomat, hekin
nyt elon taisteluhun ohjattiin;
ei enää jäänehet he taakan alle,
vaan näyttää saivat koko maailmalle,
ett' leiviskänsä kera kuulevain
he kantoivat kuin veljet rinnakkain.

Myös oppivat he hengen avaruutta
ja nähdä saivat taiteen ihmehet;
vuos' vuodelta ain' sivistystä uutta
toi kirjamaailman laajat aartehet.
Näin kirpos' kahleet, särkyi raja-aidat,
ja valtateiksi korpipolut kaidat
nyt levenivät kuuroin saadessa
myös kelpo paikan yhteiskunnassa.

Lie pitkäkö vai lyhyt sata vuotta,
kun historia vierii kulkuaan?
Se yhdentekevää, mutt' varmaan suotta
ei tänään käyty ole juhlimaan.
Carl Oskar Malm on päivän nimi suurin,
hän mursi vanhain uskomusten muurin
ens' koulun perustaen Suomehen,
näin tullen opin isäks' kuurojen.

Me häntä siunaten nyt muistelemme
ja tiedon kylväjiä muitakin;
me kouluaikaa unhoittaa voi emme,
vaikk' päättyikin se liian varahin.
On matkasauvanamme moni sana,
mi mielehen on jäänyt kirkkahana
elon tietä käydessämme eellehen
nyt työtä tehden, valvoin, rukoillen.

*

Melu, juoru, turha jaaritus ja juttu
ei korvihimme yllä konsanaan,
on sydämemme hiljaisuuden tuttu
ja siitä kiitollinen, päällä maan
näet sotaa, pauhinata tarpeetonta
on jylissyt jo vuosisataa monta,
ja kehityksen vauhtipyörä ain'
tuo mukanansa meteliä vain.

Me onnellisina siis kohtaloomme
näin taivaan Herraa kiittäin tyydymme.
Me vaivamme jo voittanehet oomme
ja saaneet rauhan kauniin sielulle.
Elon korkehimmat arvot osaksemme
ovat tulleet, siksi valita me emme,
vaan ilomielin tätä maata ain'
me rakentaa nyt voimme rakastain!

Martti Jukola.

Tässä talossa alkoi Turun kuuromykkäinkoulu 20 päivänä tammikuuta 1860.

Kuuromykkäin ystävät olivat saaneet yhteisvoimin koulun perustetuksi ja myötätuntoa koulua kohtaan herättäneet. Heitä olikin paljon läsnä koulun vihkiäisjuhlassa 20 päivänä tammikuuta 1860. Vihkiminen tapahtui juhlallisesti. Se aloitettiin virrellä "Jeesus paras tavaran". Sen jälkeen tuomiorovasti *T. T. Renvall* piti vihkiäispuheen. Kun oli laulettu virsi "Sun haltuus rakas isäni", Suomen kuuromykkäinkoulujen isä, opettaja *Karl Oskar Malm* puhui viittomalla oppilaille koulun tärkeydestä. Puheen tulkitsi hänen veljensä, tuomari *G. E. Malm,* joka toimi v.t. johtajana kevätlukukauden. Näin koulu oli vihitty levittämään valoa ja tietoa siihen pimeyteen, jossa kuuromykät olivat saaneet vaeltaa.

Koulun oppilasmäärä alussa oli vähäinen, heitä oli 12. Mutta vähitellen se kasvoi. Ensimmäisenä lukukautena oppilasmäärä kohosi jo vähän yli kahdenkymmenen ja nousi vuosi vuodelta yhä suuremmaksi.

Malm oli hyvä opettaja ja oppilaat pitivät hänestä. Mieleltään hän oli uskonnollinen. Hän on kirjoittanut "Rukouksesta ja rukouksen kuulemisesta". Malm ei saanut kuitenkaan toimia pitkää aikaa koulussa rakkaassa työssään. Hän sairastui ja pääsi kesäkuun 8 päivänä 1863 iäiseen lepoon. Hän on haudattuna Turun vanhassa hautausmaassa. Hänen hautakumpuaan kaunistaa sievä hautapatsas, jossa on kuvanveistäjä *Albert Tallrothin* muovailema Malmin muotokuva. Patsaaseen on piirretty sanat:

Suomen ensimmäinen kuuromykkäin opettaja
C. O. Malm
** 18 12/2 26 † 18 8/6 63.*
Kiitolliset kuuromykät patsaan pystyttivät.[1])

Paitsi Malmin veljeksiä kuului koulun pieneen opettajakuntaan opettajatar *Amanda Schalberg,* joka tuomiorovasti Renvallin kehoituksesta antautui kuuromykkäin opettajaksi ja oli siinä toimessa viittomakoulun loppuaikoihin asti.

Varatuomari Malmin jälkeen tuli kesäkuun 6 päivänä 1960 Turun koulun johtajaksi pastori *Carl Henrik Alopaeus,* joka jo Porvoossa oli tutustunut kuuromykkiin. Lämminsydämisenä kuuromykkäin ystävänä hän edisti koulun opetustyötä ja kävi kesäisinkin opettamassa kuuromykkiä ja pitämässä heille jumalanpalveluksia ympäri maatamme. Hän on sanottu myöskin kuuromykkäin opetuksen isäksi. Alopaeuksen aikana muutettiin koulu Kaskenkadun varrelle.

Karl Oskar Malmin paikalle koulussa tuli hänen entinen oppilaansa kuuromykkäopettaja *David Fredrik Hirn.* Manillan koulusta siirtyi hra *J. Ahlman* opettajaksi Turun kouluun. Ja pian sen jälkeen liittyi opettajakuntaan neiti *Lovisa Sahlberg,* joka sydämellisellä osanotolla johti ja opetti kuuromykkiä.

Opetustyö oli tähän aikaan vaikeata. Samalla luokalla täytyi opettaa lapsia ja vanhempia kuuromykkiä. Tämän lisäksi pidettiin suomen- ja ruotsinkieliset oppilaat yhdessä. Kaikki pojat olivat yhdellä luokalla ja tytöt toisella. Oppilaita opetettiin viittomakielin, sormiaakkosin ja kirjoituksin. Sitä paitsi pastori Alopaeus opetti muutamia oppilaita puhumaan. Tämä opetuksen alkutyö tehtiin rakkaudella ja lämmöllä ja se muodosti pohjan tulevalle työlle.

Vuonna 1881 erosi koulun rakastettu johtaja Carl Henrik Alopaeus. Hän muutti Porvooseen tuomiorovastiksi ja tuli sittemmin piispaksi. Alopaeuksen jälkeen opettaja Ahlman tuli koulun v.t. johtajaksi. Hänen erottua toimestaan pastori *A. E. Nordman* tuli johtajaksi, joka rakkaudella johti koulua. Opettajavoimiakin saatiin lisää. Sentähden saivat suomenkieliset oppilaat kolme luokkaa ja ruotsinkieliset yhden luokan. Nyt aloitettiin myöskin opettaa poikia ja tyttöjä samalla luokalla ja vanhemmat oppilaat eroitettiin lapsista. Tällä tavalla opetettiin vuoteen 1892. Silloin lopetettiin lapsien ottaminen viittomakouluun, ainoastaan vanhempia kuuromykkiä otettiin tämän jälkeen kolmena vuonna. Näin luokat loppuivat vähitellen. Ja vuonna 1898 toukokuussa viimeinen viittomakoulun luokka jätti koulun. Vanhan koulun elämä siis kesti yli 38 vuotta. Tällä ajalla kävi koulussa kaikkiaan 515 kuuromykkää.

Kuuromykkäin opetus yhä laajemmalle pohjalle.

Kun pastori Carl Henrik Alopaeus oli Turun koulun johtajana, matkusti hän kesäisin ympäri Suomea opettamassa ja valmistamassa Herran Pyhälle Ehtoolliselle sellaisia kuuromykkiä, jotka eivät olleet käyneet koulua. Niitä matkoja hän teki aina Lapinmaahan asti. Kesällä 1861 hän meni Kuopioon, jossa hän jonkun viikon opetti lähiseudun kuuromykkiä viittomin ja kuvien avulla. Opetus herätti paikkakuntalaisissa myötätuntoa kuuromykkiä kohtaan, ja näin päätettiin perustaa koulu kuuromykille Kuopion kaupunkiin. Senaatille tehty anomus johti suotuisaan tulokseen ja toukokuun 15 päivänä 1862 annettiin julistus suomenkielisen kuuromykkäinkoulun perustamisesta Kuopioon.

[1]) Nyt tiedetään, että Suomen ensimmäinen kuuromykkäin opettaja oli Abraham Argillander ja Malm oli Suomen ensimmäisen kuuromykkäinkoulun perustaja.

Koulun ensimmäisenä johtajaopettajattarena oli neiti *E. Köllerfeldt,* jonka aikana opetus tapahtui viittomin. Ensimmäisenä syyslukukautena oli koulussa 8 oppilasta ja lukuvuoden lopussa 17. Oppilasmäärä pysyikin pienenä monien lukuvuosien aikana. Oppilaiden ikä vaihteli 10—40 vuoteen. Lukuvuosina 1862—1874 oli kouluun otettu 60 oppilasta. V. 1874 tuli koulun johtajaksi maisteri *Gustaf Kristian Hendell,* joka otti puhemenetelmän käytäntöön koulussaan. Hän oli työhönsä kiinnostunut, saaden aikaan koulun oloissa ja järjestelyissä useita muutoksia. Hendelliä seurasi jonkin ajan kuluttua johtajan virassa 1880 johtaja *Kustaa Killinen,* joka oli tutustunut kuuromykkäin opetukseen ulkomailla. Nyt alkoi Kuopion koulun elämässä uusi aika. Oppilasmäärä lisääntyi vuosi vuodelta, nousten 81:een lukuvuonna 1892—93. Opettajavoimat kasvoivat. Koulun opetusaikaa lisättiin. Opetus syventyi ja laajeni. Puhemenetelmälle annettiin yhä suurempi merkitys. Vuoden 1893 loppuun asti oli Kuopion koulussa käynyt 294 oppilasta.

Turun kuuromykkäinkoulun vaikutus suuntautui myöskin pohjoiseen päin. Pietarsaaren kirkkoherra *Henrik Heikel* oli Turussa nähnyt uuden koulun synnyn. Kun hän tammikuussa 1861 muutti Turusta Pietarsaareen ja seurakunnassaan näki monta kuuromykkää, päätti hän myötätunnosta heitä kohtaan auttaa heitä. Hän kehoitti tytärtään Annaa menemään kuuntelemaan opetusta Turun kouluun. Tytär noudatti kehoitusta. Syksyllä 1861 tulivat Pietarsaaren pappilaan ensimmäiset kuuromykät, luvultaan 17, joita opettajatar *Anna Heikel* opetti muutaman kuukauden ajan. Heidän opetukseensa osallistui Alopaeus matkoillaan kesällä 1862 ja laski 42 oppilaasta 25 Herran Pyhälle Ehtoolliselle. Kuuromykkäin suureen lukumäärään ja heihin kohdistettuun harrastukseen nähden teki rovasti Heikel anomuksen saada Pietarsaaren pappilan maalla avata kuuromykkäinkoulun. Anomukseen suostuttiin ja myönnettiin sille pieni avustus. Näin rovasti Heikel tuli Pietarsaaren koulun perustajaksi. Koulu avattiin 15 päivänä syyskuuta 1863 ja neiti Anna Heikel tuli sen johtajattareksi ja opettajattareksi. Hänen avukseen otettiin opettajaksi hra *Lorentz Eklund.* Alopaeuskin tuki koulua edelleen myötätunnollaan ja neuvoillaan. V. 1876 oli koulun oppilasmäärä 26. Oppilaita tuli kouluun sekä suomen- että ruotsinkielisistä kodeista. Oppilaita opetettiin viittomilla ja kirjoituksella. Myöhemmin muutettiin koulu Pietarsaaren kaupunkiin.

Vanhan koulun aika loppuu ja uuden koulun aika alkaa.

Kuuromykkäin opetuksessa saatujen kokemusten perusteella tehtiin sittemmin ehdotuksia vanhan koulun uudistamiseksi. Myöhemmin monet ehdotukset saatiinkin toteutetuiksi, kun Yrjö-Koskinen tuli senaatin kirkollisasiantoimituskunnan päälliköksi. V. 1886 aistivialliskoulujen tarkastaja *Valter Forsius* kävi ulkomailla tutustumassa aistiviallisten opetukseen. Hän teki ehdotuksen koulujen järjestelyksi. Tämän johdosta senaatti asetti 1888 komitean piispa Alopaeuksen puheenjohdolla asiaa pohtimaan. Komitean antaman ehdotuksen perusteella ilmestyi kesäkuun 30 päivänä 1892 *Hänen Majesteettinsa Armollinen Julistus Suomen kuuromykkäin- ja sokeainopetuslaitosten uudestaanjärjestämisestä.*

Tätä asetusta on pidettävä *rajapyykkinä* maamme kuuromykkäin- ja sokeainopetuksen historiassa. Vanhan koulun aika loppuu ja uuden koulun aika alkaa. Entiset vajanaiset opetusjärjestelyt muuttuvat täsmällisiksi ja kuuromykkäinkoulujen eri koululinjat selvenevät. Asetuksen mukaan puhemenetelmä tuli vallitsevaksi kuuromykkäin opetuksessa ja viittomajärjestelmä jäi vain yhden, kahden koulun opetusmenetelmäksi. Porvoon ruotsinkielinen — niinkuin jo on mainittu — ja Turun ja Kuopion suomenkieliset koulut muuttuivat nyt täydellisiksi kahdeksanvuotisiksi puhekouluiksi. Niiden lisäksi perustettiin Lapin ja Pohjois-Suomen lapsille uusi suomenkielinen kuuromykkäin puhekoulu Ouluun 1898. Sellaisille kuuromykille lapsille, joita ei voitu menestyksellä opettaa puhekouluissa, perustettiin Mikkeliin seitsemän-, myöhemmin kuusivuotinen suomenkielinen kuuromykkäin kirjoituskoulu 1893. Siellä opetettiin lapsia sormiaakkosin ja kirjoittamalla. Varsinaisen kouluiän sivuuttaneille kuuromykille perustettiin 1893 Jyväskylään kolmi-, myöhemmin nelivuotinen kuuromykkäinkoulu, jossa opetusta annettiin suomalaisille oppilaille viittomamenetelmin. Pietarsaaren kuuromykkäinkoulu muutettiin seitsenvuotiseksi ruotsinkieliseksi kirjoituskouluksi ja sinne siirrettiin Porvoon koulusta sellaiset oppilaat, joita ei voitu puhemenetelmin opettaa. Myöhemmin järjestettiin kouluun myöskin nelivuotinen opetus yli-ikäisille kuuromykille.

Näin uudelleen järjestettyinä oli kuuromykkäinkouluilla suuret kehitysmahdollisuudet. Niitä lisättiin vielä 1904 annetulla lisäasetuksella, jonka säädöksistä tärkein on oppilaiden jako lahjakkuuden mukaan luokille ja osastoille. Täten koulujen opetustaso huomattavsti kohosi.

Koulutaloissakin tapahtui vuosisatain vaihteessa muutoksia senaattori Yrjö-Koskisen ansiosta. Hän kävi henkilökohtaisesti tutustumassa eri kouluihin ja niiden opetukseen. Hänen tarkastuksensa tuloksena ja esityksestään sai-

vat kuuromykkäinkoulumme omat, useimmat aivan uudet koulutalonsa.

Rajapyykin tällä puolella.

Porvoon koulun vuoden 1892 asetuksen jälkeisen ajan vaiheista olemme jo kertoneet tämän koulun omassa jaksossa.

Turun koulussa johtaja A. E. Nordman sai lopettaa vanhan koulun ja aloittaa uuden koulun elämän. Hän oli puhekoulun työhön kiinnostunut ja johti sitä suurella rakkaudella. Suurin osa hänen elämästään kuului kuuromykille ei ainoastaan koulussa, vaan koulunkäyneidenkin keskuudessa, varsinkin sielunhoidollisessa suhteessa. Hän oli johtajanvirassa v. 1918 loppuun saakka, 37 vuotta. Ensimmäiset oppilaat Turun puhekoulusta pääsivät 1900. Kaskenkadun koulusta muutettiin puhekoulu 1899 omaan suureen koulutaloon, jonka rakennukset 1938 perinpohjin korjattiin ja uudistettiin.

Johtajanvirkaa pastori Nordmanin kuoleman jälkeen hoitivat v.t. opettaja *H. A. Jukola* ja opettajatar *E. Drake*. Koulun vakinaiseksi johtajaksi tuli sitten 1920 opettaja *E. J. Pesonen*, joka antaumuksella työhönsä johti koulua ja vasta perustettua opettajavalmistuslaitosta, kehittäen ne ajan vaatimuksia vastaavalle tasolle. Kun hän 1935 siirtyi eläkkeelle, tuli Turun koulun johtajaksi tarkastaja *Urho Kierimo*, joka edelleen johtaa suurella harrastuksella koulua ja opettajaseminaaria sekä Suomen Kuuromykkäinliittoa.

Kuopion koulun johdossa toimi edelleen uuden ajan alkaessa johtaja *Kustaa Killinen*. Koulu oli vähitellen kohonnut alallaan johtavaan asemaan eteväksi tunnetun ja tunnustetun johtajansa ansiosta. Sitä pidettiin aikanaan n.s. normaalikouluna, jossa useimmat opettajakokelaat valmistuivat kuuromykkäin opettajiksi. Johtaja Killinen oli suuri puhemenetelmän puoltaja, esittäen mm. kuuro sanan käytäntöön ottamista. Hän ajoi myöskin menestyksellisesti kuuromykkäin asiaa mm. säätyvaltiopäivillä alotteiden muodossa. Sentähden valtasikin suuri suru hiljaisen maailman opettajineen, kun sanoma johtaja Killisen kuolemasta saapui vuoden 1923 alussa. Kuopion koulun johtoon tuli nyt maisteri *Uuno Kahma*, joka etenkin artikulaatio-opetukselle antoi suuren arvon. Hänen siirryttyä eläkkeelle 1939 tuli koulun johtajaksi opettaja *Kosti Lehtinen*.

Kuopion koulu sijaitsee kauniilla paikalla Väinölänniemen lähellä. Sen koulutalo osittain uudistettu kahdella uudella rakennuksella.

Myöskin *Pietarsaaren koulun* johtaja *Anna Heikel* sai uuden ajan koittaessa lopettaa vanhan ja aloittaa uuden järjestelyn mukaisen koulun. Hänen suuresta uhrautuvasta työstään kuuromykkäin hyväksi mainittakoon erityisesti kuuromykkä-sokean *Frans Leijonin* opettaminen, joka vaati opettajaltaan tietoa, kärsivällisyyttä ja rakkautta. Anna Heikel erosi virastaan 1898. Hänen jälkeensä tohtorinrouva *Elli Heikinheimo* oli v.t. johtajattarena ja syksyllä 1899 tuli koulun johtajaksi opettajatar *Maria Kahelin*. Sittemmin koulun johtajina olivat opettaja *P. Stade* ja hänen rouvansa *Ester Stade*.

Pietarsaaren koulun viettäessä 50-vuotisjuhlaansa 15. 9. 1913 oli siellä tänä aikana ollut 243 ruotsin- ja 91 suomenkielistä eli yhteensä 334 oppilasta.

Myöhemmin oppilaiden vähentyessä lakkautettiin Pietarsaaren kuuromykkäinkoulu ja oppilaat siirrettiin omana osastona Porvoon koulun yhteyteen.

Ouluun perustetun uuden kuuromykkäinkoulun johtajattareksi määrättiin opettajatar *Emilia Serenius*, myöhemmin rouva Koponen, joka antoi hyvän perustan koululle. V. 1903 tuli koulun johtajaksi harras ja innokas kuuromykkäin opettaja maisteri *K. E. Kahva*. Hän ei saanut olla pitkää aikaa virassaan. Kuolema korjasi hänet tammikuussa 1909.

Maisteri Kahvan kuoltua hoiti johtajan tehtäviä opettaja *J. O. Korpela* toukokuuhun 1910, jolloin johtajaksi tuli kuuromykkäintyössä ansioitunut opettaja maisteri *Edv. Lück*. Hänen kuolemansa jälkeen v. 1934 Oulun koulun johtajaksi tuli maisteri *Emil Engblom*, joka edelleen työhönsä innostuneen opettajakunnan kanssa työskentelee Lapin kuurojen lasten kasvattajana.

Mikkelin kuuromykkäinkoulun ensimmäisenä johtajana, niinkuin jo mainittiin, toimi maisteri *Ossian Wichmann*, jonka siirryttyä Porvooseen koulun johtajaksi tuli opettajakanditaatti *I. Savolainen*, joka myötämielisyydellä palveli laitostaan kuolemaansa asti 1932. Tästä lähtien koulun johtajana oli opettaja *J. K. Palomaa*, joka 1935 siirtyi kouluhallituksen kuuromykkäin- ja sokeainopetuksen tarkastajaksi. Koulun v.t. johtajaksi tuli nyt opettaja *K. Kärkkäinen*. Heidän aikanaan koulun opetus ja kasvatus kehittyi huomattavasti. V. 1939 sai koulu uuden kuuromykkäin koulutyössä ansioituneen opettajattaren maisteri *Sylvi Pikkolan*.

V. 1936 muuttui Mikkelin koulu käytännössä puhekouluksi. Silloin otettiin sinne uusia puhekoulun oppilaita neljälle osastolle. Samoin 1938. Puhekouluista ei enää lähetetty c-oppilaita Mikkelin kouluun, vaan Jyväskylän kouluun muodostetulle kirjoitusosastolle. Koulun laajentamiseksi valmistettiin myöskin kaksikerroksisen rakennuksen piirustukset. V. 1943 Mikkelin koulu vakinaistutettiin puhekouluksi.

Jyväskylän viittomakoulun ensimmäisenä johtajana oli pastori *E. J. K. Luoma*, joka kehitti koulun viittomakieltä kansalliselle pohjalle. Johtaja Luoma ja hänen rouvansa *Helena Luoma*, jotka olivat yhdessä johtaneet Heffatakoulua Huittisissa, työskentelivät koulussaan suurella lämmöllä oppilaiden kasvattajina ja opettajina. Jyväskylän kouluun — niinkuin jo mainittiin — perustettiin 1936 puhekouluista siirrettäviä oppilaita varten kirjoitusosasto. V. 1943 annetulla asetuksella muuttui koulu kokonaan kirjoituskouluksi, jonka yhteydessä ylläpidetään vain ylimääräisiä luokkia yli-ikäisten kuuromykkäin opettamiseksi suomen kielellä.

Rovasti Luoman erottua johtajan virasta hoiti opettaja *Arvi Koskinen* johtajan tointa vuoteen 1938 ja opettajatar *H. Parviainen* vuoteen 1940 sekä opettaja *V. Janhonen* vuoteen 1944. Koulun johtajana nykyään on maisteri *Eero Latvala*.

Näiden koulujen lisäksi mainittakoon *Huopalahden* kuuromykkäinkoulu, josta piti tulla alallaan normaalikoulu. Siellä suunniteltiin valmistettavaksi opettajaksi aikovat henkilöt. Se oli perustettu kouluneuvos *V. Forsiuksen*, jonka johdossa kuuromykkäin opetus oli, aloitteesta, ja siitä toivottiin koituvan suurta hyötyä kuurojen opetukselle. Se alkoi toimintansa 1912 ja oli käynnissä kahdeksan lukuvuotta. Koulu lakkautettiin.

TARVITSEEKO KUUROMYKKÄ JUMALAA?

"Avuksesi huuda minua hädässäsi, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun tulee kunnioittaa minua." — Raamattu.

On sanottu, että kärsimys on uskonnon äiti. Se on saatu kokea myös sota-aikoina, jolloin ahdistavan paineen parhaillaan kestäessä uskonnollinen elämä on puristunut esille. Mutta aitoa uskonnollista elämää on hätä saanut synnyttää miltei yksinomaan vain siellä, missä aikaisemman kasvatuksen tai herätyksen kautta on ollut pohja jo olemassa. Alussa mainittu lause: kärsimys on uskonnon äiti, kaipaa siis sikäli selvennystä, että harvoin aivan uutta uskonnollista elämää syntyy kärsimyksen puristuksessa.

Kun ajattelemme kuromykkiä, ovat he vammansa vuoksi vaikeassa asemassa jo aivan pienestä. Tätä vaikeuttaan he eivät aluksi kuitenkaan niin huomaa. Heillekin on suotu huoleton lapsuus, ja se huolettomuus jatkuu kouluaikana ainakin niin kauan, kun he saavat sisäoppilaitoksessa kutsumustietoisten, uskollisten vaalijain hoivissa elää.

Maamme ensimmäinen kuuromykkäin sielunhoitaja, sittemmin piispa, Alopaeus antoi jo ammoin pienessä kirjasessa vanhemmille ohjeita siitä, miten kuuromykkiä lapsia kodeissa "vakusta" — kehdosta — lähtien on ohjattava. Kun on tunnettua, että monet vanhemmat erikoisella hellyydellä rakastavat lapsia, joilla on jokin ruumiillinen tai henkinen vamma, niin voimme olla varmat, että niinhyvin Alopaeuksen kuin myöhempienkin opettajien ohjeita kodeissa on seurattu. Niiden mukaisesti on kenties aidon uskonnollisuudenkin kultajyvä tullut sieluun kylvetyksi nousten sitten myöhempien ahdinkojen helteessä esille.

Maamme ensimmäisen kuuromykkäinopettajan, jo 1700-luvulla eläneen Abraham Argillanderin, uskonnollisen kylvön vaikutuksesta perinnäistieto kertoo seuraavan tapauksen. Argillander oli kahden oppilaansa kanssa matkalla Tukholmaan. Laivan ollessa Ahvenanmerellä nousi ankara myrsky, joka aiheutti matkustajissa synkän pelon. Silloin Argillanderin oppilaat, jotka olivat saaneet puheopetusta, lankesivat polvilleen ja ääneensä rukoilivat oppimansa rukouksen. Kun mukanaolleet kokivat ilmeisen ihmeen kuullessaan, että mykät puhuivat, vahvistui heissä usko, että Jumala voi tehdä senkin ihmeen, että pelastaa myrskyn käsistä. Näin noiden lapsenuskoisten kuuromykkäin esiintyminen poisti kaikista pelon.

Muistan myös miten kuuromykän veljeni rukoukset, jotka hän koulussa oppiminaan esim. loma-aikoina rukoili iltaisin vuoteellaan, herättivät liikuttunutta huomiota meissä omaisissa.

Huolettoman kouluajan loppuessa moni kuuromykkä on jo elävästi tietoinen, että vaikeudet ovat oleellisesti edessä päin.

Ajatelkaamme esim. kuuromykkäpuolisoitten elämää. Kodissa vaatii kuuromykän työ paljon enemmän voimia kuin kuulevan, koska hänen on selvittävä neljällä aistillaan. Vanhempien on vuosikausia maattava puolinukuksissa valvoessaan pikkulapsiaan. Päivälläkään ei voi korvata yöunen puutetta, sillä nukahtaessa ei voisi tarkata soittokelloa, jonka valomerkkejä täytyy pitää silmällä. Perheenemäntä ei voi kuulla padan kiehumista tai kylpyammeen täyttymistä yli reunojen. — Kuuromykkä äiti voi olla ahdistetulla mielellä kun lapset eivät tule kotiin eikä hän voi huutaa eikä kuunnella, mistä heidän äänensä kuuluu leikistä toisten lasten kanssa. Kun he tulevat suuremmiksi, ei vanhemmilla ole mahdollisuutta saada esim. puhelimessa tietää, onko heille tullut este, tulevatko he jostakin syystä myöhästyneinä kotiin tai mahdollisesti ovat unohtaneet portin avaimen.

Kaikki sellaiset pienet, päivittäiset asiat ja vastukset, jotka kuulevat niin helposti selvittävät, ne nousevat kuuroille ylipääsemättömiksi vuoriksi, tai on heidän kuljettava pitkiä teitä saadakseen asiansa järjestykseen.

Ajatelkaamme sitten taudin käsissä kamppailevaa kuuromykkää esim. sairaalassa. Lääkärin on vaikea tehdä sairaskertomustaan, mut-

KUUROMYKKÄIN JATKO- JA AMMATTI-OPETUS

Maassamme vietetään ensi lokakuun ensimmäisenä päivänä kuuromykkäin kouluopetuksen ja ensimmäisen kuuromykkäinkoulun — Porvoon koulun — 100-vuotismuistojuhlaa.

Luodessamme silmäyksen tähän pitkään ajanjaksoon huomaamme, miten paljon sen ajan kuluessa on tehty työtä kuuromykkäin sivistyksellisen tason kohottamiseksi. Tähän työhön kuuluu myöskin kuuromykkäin jatko- ja ammattiopetus, joka sai alkunsa kuuromykkäin puhekoulujen päästettyä oppilaita kouluista.

Jatko-opetukseen saanemme sisällyttää *kuuromykkäin kertaus- ja jatkokurssit* sekä kaiken sen lyhyempi- tai pitempiaikaisen, erilaatuisen opetuksen, jota on annettu kuuromykille ja kuuroille koulukaupungeissa. Ensimmäiset kuuromykkäin kertauskurssit pidettiin jatkokoulun nimellä Kuopion kuurojenkoulussa 1893. Viisi vuotta myöhemmin siellä oli toiset samanlaiset kurssit. Sittemmin vuoteen 1914 oli kertaus- ja jatkokursseja puhekoulun käyneille kuuroille pidetty kymmenen kertaa, kirjoituskoulun käyneille kaksi ja viittomakoulusta päässeille kahdeksan kertaa. Mainitun vuoden jälkeen on niitä toimeenpantu sekä puhe- että kirjoituskoulun entisille oppilaille milloin useammin milloin harvemmin. Helsingissä on viimeisinä vuosina pidetty suomenkielisille kuuroille ruotsin- ja ruotsinkielisille suomenkielen kursseja. Olipa Suomen Kuuromykkäinliitto viime heinä- ja elokuun vaihteessa järjestänyt kurssit jäsenyhdistystensä puheenjohtajille, ja aikonee se lähitulevaisuudessa järjestää kurssit sanottujen yhdistysten sihteereille ja rahastonhoitajille perehdyttääkseen heitä tarkemmin tehtäviinsä.

Kurssien oppiaineina on ollut samoja aineita mitä kouluissakin on opetettu, kuitenkin niitä on opetettu laajemmin ja vapaammin kuin kouluissa. Uusiakin aineita on aina liitetty kurssien ohjelmaan. Suosittuja aineita ovat olleet Suomen historia, yhteiskuntaoppi, terveys- ja raittiusoppi, talousoppi, asioimiskirjoitus, pöytäkirjanpito, keskustelu, maanviljelysoppi, piirustus, kirjansitominen ja ääntämisoppi. Alkuaikoina oli kurssien lukusuunnitelmissa vain muutamia aineita, mutta vähitellen niitä lisättiin opetusolojen kehittyessä.

Toiseen suuntaan edellä mainituista oppisuunnitelmista on käynyt *ammatilliseen opetukseen tähtäävä oppisuunnitelma,* jossa työ- ja ammattiopetus on ollut ensisijalla. Kun tämä suunnitelma on tarkoituksenmukaisin, on sitä ajateltu yleistää kuurojen jatkokurssiopetuksessa. Sen puolesta puhuvat monet tärkeät seikat. Kun kuuroilta useimmissa tapauksissa puuttuvat oman työnsä arvioiminen ja itsenäinen esiintyminen, niin on mm. ammatillisten asioiden, työpalkkojen ja valmistamiensa töiden oikea arvioiminen heille vaikeata. Sentähden kuurojen on ollut saatava työtietoisuuden kohottamiseksi tukea ja ohjaavaa opetusta. Ammattijatkokursseissa on niin muodoin opetettu tietopuolista työoppia, joka on lähentänyt ja syventänyt heidät työhönsä. Sitä paitsi on annettu tytöille käytännöllistä kotitalousopetusta. Ammattijatkokurssien opetusaineisiin on kuuluneet myöskin yhteiskuntaoppi ja äidinkieli kirjoitusharjoituksineen, joka on läheisesti liittynyt ammatti- ja yhteiskuntaoppiin. Samoin on oppisuunnitelmassa ollut ammattilaskento ja -piirustus rinnastettuina pääaineeseen. Lisäksi on ollut liikuntakasvatusta.

Ammattijatkokursseihin on kuurot otettu työnsä laadun mukaisesti. Maanviljelystyöntekijöille on pidetty omat kurssinsa sekä maalla ja kaupungissa asuville taloustyöntekijöille omansa. Niinikään on pidetty opinkäyneille käsityöläisille käsityöläisammattikursseja. Kuurot puusepät ja vaatturit ovat saaneet ammatinmukaiset kurssinsa.

Paitsi jatko- ja ammattikursseissa ovat maamme kuuromykät ja kuurot saaneet *jatkoopetusta erinäisissä laitoksissa.* Niistä on ensiksi mainittava neitien *Johanna Angelique Fredrika* ja *Sofia Bovallius'n* Suomen kuuromykille lahjoittama *Nikkarilan Kuuromykkäin Talouskoulu,* joka on toiminut ja täyttänyt tehtävänsä suurella menestyksellä kuurojen tyttöjen jatkoopetuksessa. Se on jo yli 40 vuotta työskennellyt. Vuosien vieriessä se on kehittynyt ja laajentunut. Vuodesta 1924 alkaen on kaksivuotisen kurssin lisäksi toiminut yksivuotinen jatko-osasto, jolle oppilaat saavat vapaasti siirtyä työtaipumustensa mukaisesti saavutetun työvuorojärjestelyn perusteella, johon kuuluu kotitalous-, karjanhoito-, puutarha- ja käsityölinjat.

Koulun tietopuolinenkin opetus on järjestetty uudelleen. Oppilaat on jaettu osastoihin. Uusia opetusvälineitä ja -tarpeita on hankittu lisää. Asuntolaa on laajennettu ja laajennetaan yhä edelleen.

Monet ovat ne oppilasjoukot, jotka ovat lähteneet talouskoulusta. Heidän lukumääränsä nousee noin 400. Heidän hyväkseen Nikkarilan Kuuromykkäin Talouskoulu on tehnyt pitkänä ajanjaksona siunausrikasta työtä, jota mielihyvin muistellaan.

Niihin saavutuksiin, jotka palautuvat muistiin lähestyvän suurjuhlan johdosta, kuuluu *Jyväskylän kuuromykkäin puuseppäin ammattikoulukin,* joka alkoi toimintansa syyskuussa 1911 ja lopetti sen 1916. Sen oppijakso oli 2-vuotinen ja siihen otettiin oppilaita 10—12 vuosittain. Käytännöllisen opetuksen lisäksi annettiin koulussa myöskin tietopuolista opetusta. Koulu oli lyhytaikainen, mutta sekin kuvastaa sitä harrastusta, jota osoitettiin kuuromykkäin ammattiopetukseen.

Jatko-opetukseen voidaan sisällyttää kuuromykkäin tyttöjen opetus *Heimarin puutarha- ja talouskoulussa* vuosien 1913—1917 välisenä aikana. Oppiaika siellä oli seitsemän kuukautta, jolla ajalla tytöt saivat käytännöllistä ja tietopuolista opetusta.

Kuurojen poikain maatalouskoulukin Nuutilan Maatalouskoulun nimisenä saatiin perustetuksi 1919. Se ei kuitenkaan ollut pitkäaikainen. Se toimi Sulkavalla puolentoista vuoden ajan.

Kuulevain kouluissakin ovat useat kuurot olleet oppilaina. Niinpä tiedetään eräiden poikien käyneen maanviljelyskoulun ja tyttöjen kansanopiston.

Erityisesti on lopuksi mainittava kuurojen *Surdus*-niminen kirjapaino, jossa useina vuosina on valmistunut ja edelleen valmistuu kuuroja kirjapainoalalle.

Kaikki näin esitetyt ja mainitut laitokset ja toimenpiteet ovat *huomattavia saavutuksia* kuurojen jatko-opetuksessa. Niiden rinnalla on kuitenkin tarpeen vaatimina vuosikausia suunniteltu kuurojen valtion ylläpitämiä ammattikouluja. Kuurojen oppilaiden harras toivomus onkin toteutunut. V. 1944 joulukuun 22 päivänä eduskunta hyväksyi *lain kuurojen ammattikouluista* ja myöhemmin tasavallan presidentti vahvisti sen. Lain mukaan maatalousministeriö on esittänyt kuuromykkäin maatalouskoululle määrärahaa, joka otettanee hallituksen piakkoin eduskunnalle lähettämään valtion ensi vuoden talousarvioon. Kun se on hyväksytty ja vahvistettu, voi kuuromykkäin maatalouskoulu alkaa toimintansa vuonna 1947.

Samoin voi kuuromykkäin käsityöammattikoulu, johon eduskunta on jo myöntänyt määrärahan, alkaa vaikutuksensa samana vuonna.

Näin on kuurojen ammattiopetus saanut tänä vuonna, kuuromykkäin kouluopetuksen alkamisen 100-vuotismuistojuhlavuotena, kauniin ja kuurojen elämälle hyödyllisen ratkaisun. Tämä onkin luettava sanotun pitkän ajanjakson tärkeimpiin ja huomattavampiin saavutuksiin.

J. K. Palomaa.

---

ta vielä vaikeammalta tuntuu hänestä, joka ei tuskiansa saa ymmärretyksi.

Lyhyesti sanoen: jotta he vuodesta vuoteen kestäisivät, on heidän joko etsittävä voimaa Jumalalta tai luulisi heidän hermostollisesti romahtavan.

Tosin Jumala on suonut heille luontovarustukseksi tyytyväisen mielen. Kuurot omistavat myös nykyään useimmiten toisten ihmisten syvän osanoton. — Heidät vapauttaa heidän asemansa toisten kateudesta, mistä muuten moni riita ja vaino on lähtöisin. — Monesti on myös saatu havaita, että heidän paljon sanova merkkikielensä, jota monet vanhemmat kuuromykät yksinomaan käyttävät ja jolla nuoremmatkin myötäilevät tavallista, koulussa opittua puhetta, tunkeutuu syvemmälle lähimmäisten sydämeen kuin kenenkään kuulevan puhe. Tässä valopuolia inhimillisesti katsoen. Mutta onnellisin on kuitenkin sellainen kuuromykkä, samoin kuin kuulevakin, jolla on tiedossa korva, mihin hätänsä ja puutteensa huutaa.

On korva tarkka, mi kuunteleepi
sun avunhuutoas ainiaan.
On kieli armas, mi lohduttaapi
myös kuulotontakin surussaan.

Urho Paljakka.

KUUROJEN VAPAA VALISTUSTYÖ

Meillä kuuroilla on nyt suuri syy viettää kuuromykkäin kouluopetuksen 100-vuotisriemujuhlaa. Se mies, *Karl Oskar Malm,* joka lokakuun 1 p:nä 1846 pani alulle järjestetyn kuuromykkäin opetuksen maassamme avaamalla Porvoossa Suomen ensimmäisen kuuromykkäinkoulun, oli itse kuuromykkä. Useat muutkin ensimmäisistä kuuromykkäin opettajista, kuten *David Fredrik Hirn, Hulda Hipeli, Liisi Elfving, Lorenz Eklund,* olivat lähtöisin meidän omasta piiristämme, siis kuuromykkiä. Heillä oli omasta kohdastaan kokemusta, kuinka karua, ilotonta ja köyhää tietämättömän ja taitamattoman kuuromykän elämä voi olla. Itse opetusta saaneina he tahtoivat kohottaa muitakin kohtalotovereitaan tiedon valoon ja avata heille kehityksen portit selkoselälleen.

"Wiisauden alku on Bokstavi ja Bokstavi on kirjan puustain", sanoo vanha sananparsi. Kun ihminen, kuuleva tai kuuro, oppii koulussa lukemaan ja kirjoittamaan, saa hän sen ohella paljon muutakin tietoa.

Tarvittiin vuosikymmenien kouluopetustyö, ennenkuin laajempi yhteistoiminta valistuksellisella alalla saattoi alkaa kuuromykkäin keskuudessa. Koulunkäyneet ja yritteliäämmät kuuromykät hankkivat itselleen työtä ja toimeentuloa pääasiallisesti koulukaupungeissaan. Siten esim. Turussa oli lukuisasti kuuromykkiä. Vertaistensa seuraa kaipaavina ja saamatta osakseen täyttä ymmärtämystä kuulevien taholta he kävivät ahkerasti vieraisilla toistensa luona. Tämän ymmärrämme hyvin, kun esim. Karl Oskar Malm, joka — vaikka olikin sivistyksellisesti kuulevien aikalaistensa yläpuolella — sai monesti turhaan etsiä itselleen keskustelutoveria ikäistensä kuulevien joukosta. Mies, joka luki esteettömästi ruotsalaisia, saksalaisia ja ranskalaisia kirjoja ja ymmärsi jonkin verran suomea ja englantia ja omasi vakavan luon-

teen sekä hienostuneen käytöstavan, sai mielensä masennuksiin seurapiirinsä kylmäkiskoisuuden takia. Kuuromykkien suuren lukumäärän vuoksi kävivät kovin tiheät vierailut rasittaviksi perheellisille kuuromykille Turussa, joten Turun kuuromykkäinkoulun opettaja *David Fredrik Hirn* vuonna 1886 perusti ensimmäisen kuuromykkäinyhdistyksen maahamme. Tämä yhdistys oli ensi aluksi kuuromykkäin kokoontumispaikkana seurustelullisessa mielessä. Pian alettiin yhdistyksen jäsenille pitämään opettavaisia puheita ja esitelmiäkin. Kehittyneemmät kuuromykät jakoivat siellä omaksumiaan tietoja toisille kohtalotovereilleen. Toinen yhdistys perustettiin Helsinkiin vuonna 1895. Sen perustaja oli kuuromykkä kuvanveistäjä *Albert Tallroth,* joka oli saanut herätteen ja kokemusta D. F. Hirnin perustamasta Turun Kuuromykkäin yhdistyksestä. Tallrothin perustamia ovat myös Vaasan, Ilmajoen ja Tampereen kuuromykkäinyhdistykset — viimemainittu vuonna 1898 — sillä hän kuvanveistäjänä joutui työskentelemään monilla paikkakunnilla, missä asui enemmälti kuuromykkiä. Hänen tarkoituksensa oli lähemmän yhteyden aikaansaaminen kuuromykkien kesken. Myös piti yhdistyksen hyvillä esimerkeillä, ahkeruudella, järjestyksellä, säästäväisyydellä ja siistillä, mallikelpoisella käytöksellä totuttaa kuuromykkiä täyttämään velvollisuutensa yhteiskuntaa ja toisiansa kohtaan. Tallroth oli nähnyt, mitenkä varsinkin nuoret kuuromykät olivat vaarassa joutua kuulevain viekoiteltaviksi teille, jotka siveellisessä suhteessa eivät ole hyväksyttäviä. Yhdistysten vanhempain jäsenten velvollisuutena piti olla ohjata kokemattomampia oikealle tielle ja opettaa heille hyviä tapoja. Työkykyisten kuuromykkien piti auttaa osaveljiään ja -sisariaan, jotka vanhuus ja heikkous on tehnyt työhön kykenemättömiksi. Kokouksia piti pitää määräaikaisesti ja niissä keskustella kuuromykkäin toiminnasta ja pyrinnöistä. Kun vielä vuonna 1899 oli Viipuriinkin perustettu kuuromykkäinyhdistys, esikuvanaan ennenmainitut, oli Tallrothin mielessä ajatus kypsä maamme kuuromykkäinyhdistysten välisen yhdyssiteen, Suomen Kuuromykkäinliiton perustamiselle. Liiton kautta saataisiin enempi yhtenäisyyttä aikaan yhdistysten toimintaan, voitaisiin perustaa uusia yhdistyksiä ja siten laajentaa yhdistystoiminnan siunauksesta osalliseksi pääseväin piiriä, palkata matka-asiamies tätä varten, tukemaan neuvoilla ja vuosittaisilla käynneillä heikkoja yhdistyksiä, kun toimihenkilöiltä pyrkii usko loppumaan ja yhdistys uhkaa nukahtaa, kuten monille aikaisemmin on käynyt. Lisäksi liitto voi tehokkaammin valvoa kuuroille tärkeitä uudistuksia ja läpi viedä alotteita heidän hyväkseen.

Tallrothin ajatus toteutuikin vuonna 1905, jolloin Suomen Kuuromykkäinliitto alkoi toimintansa. Ensimmäiseksi matka-asiamieheksi sai liitto kuuron herra *John Sundbergin,* joka kiitettävällä antaumuksella hoiti tointaan aina vuoteen 1920, jolloin hänen oli pakko hakeutua toiseen, paremmin palkattuun toimeen, kun liiton saama valtionavustus rahanarvon alennuttua kävi riittämättömäksi. Sen jälkeen on liiton asiamiestoimi ollut sivutoimena vuoteen 1935 saakka, jolloin tarkoitusta varten saatiin lisätty valtionavustus, mikä teki mahdolliseksi erityisen henkilön palkkaamisen liiton palvelukseen matkasihteeriksi.

Tärkeimpiä liiton aikaansaannoksia on kuuromykkäin matkapappien virkojen perustaminen vuonna 1908. Muista syvälle vaikuttavista alotteista, joita liitto on ajanut, mainittakoon vain kuuromykkäin jatko- ja ammattiopetuksen järjestäminen, mikä piakkoin saadaan toteutetuksi. Yhtenä tärkeänä tekijänä kuurojen valistustyössä on omien suomen- ja ruotsinkielisten aikakauslehtien julkaiseminen säännöllisesti joka kuukausi sekä kuuromykkien harrastusten tunnetuksi tekeminen erikoisjulkaisujen "Kuuromykkäin Joulun" ja "Kuuromykkäin Viestin" kautta myöskin suurelle kuulevalle yleisölle, jonka keskuudesta olemme saaneet paljon ystäviä ja lämmintä kannatusta pyrinnöillemme. Myöskin valtiovalta on niitä tuntuvasti tukenut, mikä onkin luononllista, sillä ovathan kuurot ja kuuromykät kansalaisia, jotka velvollisuutensa täyttävinä ovat oikeutetut saamaan yhteiskunnalta tarvitsemaansa tukea.

Liitto on myöskin ottanut huolehtiakseen kuuromykkäin koulujen oppikirjojen kustantamisesta, mihin se on sitonut huomattavasti varoja.

Liiton jäsenyhdistykset — paitsi tavanmukaisia kokouksiaan — järjestävät kerran vuodessa n.s. esitelmäpäiviä, joille osallistuvat myöskin yhdistyksiin kuulumattomat kuurot pitkienkin matkojen takaa. Näillä on ollut luennoitsijoina yhdistysten pyynnöstä liiton vakinainen asiamies ja lisäksi jokin muu yhdistyksen valitsema viittomakielentaitoinen henkilö kuurojen omasta piiristä, jonka matkakustannuksista liitto on maksanut puolet. Nyttemmin on liitto säästäväisyyssyistä supistanut luennoitsijain lähettämistä yhdistyksiin tuntuvasti. Esitelmäpäivilleen ovat yhdistykset saaneet ennen sotaa 50 %:n alennuksia rautateillä, nyttemmin 25 %, mikä helpottaa vähävaraisten kuurojen matkustamista.

Kaikki yhdistykset, jotka kuuluvat liittoon, työskentelevät pitkällä tähtäimellä, päämääränään saada jokaiselle oma kokoushuoneisto. Sitä tarkoitusta varten on yhdistyksillä "Oma koti"-rahastoja, joita kartutetaan kaikin voimin. Oma talo onkin jo Kiikan "Heffata"-yhdistyksellä ja Porin yhdistyksellä. Helsingin yhdistyksellä on osakehuoneusto. Vaasan yhdistyksellä on ostettuna tontti, jonka rakentamiseen on pian ryhdyttävä. Turun ja Tampereen yhdistykset toimivat omissa vuokrahuoneistoissaan. Muut yhdistykset saavat kokouspaikkansa tilapäisesti kouluista ja julkisista huoneistoista, mikä vaikuttaa haitallisesti niiden toimintaan, kun ei ole tarpeellista varmuutta ja vapautta kokoontua niin usein kuin olisi tarpeen.

Suomen Kuuromykkäinliitossa on nyt 36 jäsenyhdistystä täydessä toiminnassa. Pyrkimyksenä on saattaa kuurot ja kuuromykät työskentelemään omin voimin. Omatoimisuus heitä kehittää parhaiten. Sen kautta hankittu tieto ja taito pysyy ja lisääntyy sitä enemmän, mitä enempi niitä joudutaan muille jakamaan ja toisia osatovereita auttamaan. Tunnettuahan on, että ei kannettu vesi kaivossa pysy. Koulu kaivaa kaivon kuuron tietoisuuteen, ja kun se osuu vesisuoneen, pulppuaa siitä aina uutta ja uutta virvoitusta ja voimaa pyrkiä eteenpäin.

Luonnollisesti tarvitsemme ystäviä meitä ympäröivässä kuulevien maailmassa, jotka meitä auttavat "mäessä" silloin kun omat voimamme eivät riitä. Tarvitsemme myötätuntoa, mutta emme sääliä. Olemme tyytyväisiä osaamme, saadessamme työskennellä omaksi, kohtalotovereittemme ja koko isänmaamme hyväksi.

Rurik Pitkänen.

KUUROMYKKÄIN SOSIAALINEN HUOLTO

Kuuromykkäinkoulujen tärkeimpänä tehtävänä on kasvattaa oppilaitaan elämää varten. Sillä kaikki se opetus, mitä kouluissamme kuuromykille annetaan, tähtää ensikädessä siihen, että kuurot lapset kehittyisivät täyttämään tehtävänsä elämän eri aloilla ja samalla huoltamaan itseään ja perhettään. Koulut jo näin itsessään tärkeältä osaltaan palvelevat kuuromykkäin sosiaalista huoltoa. Tätä kehitystä edistävät osaltaan myöskin kuuromykille silloin tällöin järjestetyt jatkokurssit.

Varsinainen kuuromykkäin huoltotoiminta on meidän maassamme, samoinkuin muissakin sivistysmaissa, kehittynyt kuuromykkäin opetustyön rinnalla ja kulkenut tämän kanssa käsikädessä. Kuuromykkäinopettajat ja kuuromykkäin ystävät ovat olleet täysin tietoisia siitä, että nuori kuuromykkä lopetettuaan koulunkäyntinsä on useimmiten vielä monenlaisen neuvon ja avun tarpeessa, kun hänen pitäisi ruveta huolehtimaan toimeentulostaan ja käydä suorittamaan niitä tehtäviä, joita sykähtelevä elämä hänen tehtäväkseen asettaa. Tätä tarvetta täyttämään ovat syntyneet kuuromykkäin auttajayhdistykset, joiden toiminnan ja merkityksen kuuromykät hyvin tuntevat. Näiden toiminnan tyyssijoiksi ovat aivan kuin itsestään muodostuneet kuuromykkäinkoulut. Nuori kuulonsa menettänyt ihminen, joka kahdeksan vuoden ajan on aina tottunut saamaan opettajaltaan tyydytystä kaikkeen siihen, mitä hänen henkensä on kaivannut, kääntyy luottamuksella tämän puoleen vast'edeskin, tai hänen kauttaan auttajayhdistyksen puoleen, kun hänen sosiaalinen avuntarpeensa on kysymyksessä. Näin jatkuu tämän avustustoiminnan rinnalla kaunis yhdysside opettajan ja hänen entisen oppilaansa välillä vuosi vuodelta. Kaikki kuuromykät tietävät, että tämä yhdistys- ja avustustoiminta, joka alkuaikoina, vuosikymmeniä sitten, oli vielä varsin vaatimatonta, on nykyisin jo jotenkin voimaperäistä. Kuuromykkäin auttajayhdistyksiä on tällä hetkellä toiminnassa jo niin monta, että niiden vaikutus ulottuu jokseenkin kaikkialle maassamme. Ja näiden keskuselimenä toimii auttajayhdistysten liitto, joka valtiolta saamansa vuotuisen avustuksen jakaa tasapuolisesti näiden kesken. Lukemattomat ovatkin ne kuuromykät, jotka näiden yhdistysten kautta ovat saaneet tärkeitä avustuksia, kutka elatus-, kutka vaatetusapua, kutka taasen ammatillisen opin saantiin valmistautuessaan yhteiskuntaa hyödyttävään työhön.

Kuuromykkäin jatkokoulua, jossa opetus rakentuu sille pohjalle, minkä kuuromykät ovat saaneet varsinaisissa kouluissaan ja joka antaa oppilailleen ammatillisia tietoja ja kehittää heidän käytännöllistä työtaitoaan osaksi maatalouden, osaksi erilaisten ammattien aloilla, ovat Suomen kyyromykät saaneet kauan odottaa. Tämän valmistelut ja suunnitelmat ovat kuitenkin jo kehittyneet sille asteelle, että ei liene enää pitkä aika siihen, jolloin sanottu laitos avaa ovensa eteenpäin pyrkiville kuuromykkänuorukaisille. Silloin epäilemättä alkaa uusi ajanjakso maamme kuuromykkäin sosiaalisessa huoltotyössä. Kuuromykkätyttöjen jatkokoulu, joka kuten tiedetään sijaitsee Pieksämäen Nikkarilassa, on sensijaan jo kauan ollut toiminnassa.

Kuuromykkäin auttajayhdistysten toimintaan liittyvät läheisesti myöskin kuuromykkäin vanhainkodit, joita maassamme on toistaiseksi kaksi, toinen Hyvinkäällä Åvikissa naishoidokkeja varten ja toinen Kakskerran Salmelassa, jossa etupäässä miespuoliset vanhukset ja nuoremmatkin huoltoa kaipaavat kuuromykät saavat viihtyisän kodin itselleen. Nämä molemmat ovat yksityisiä laitoksia, auttajayhdistysten perustamia, ja toimivat suurimmaksi osaksi niiden kustannuksellakin. Erikoisesti on mainittava, että Salmelan vanhainkodissa on huoltoa saamassa mm. kolme kuuromykkäsokeaa.

Lopuksi on syytä mainita, että Helsingin kaupungissa on kuuromykkäin keskuudessa toiminnassa diakonissa, joka kuuroille seura-

KUUROMYKKÄIN KOULUOPETUKSEN 100-VUOTISMUISTO

Ensi lokakuun 1 päivänä tänä vuonna on Suomen kuuromykkäin historiassa huomattava merkkitapaus. Silloin nimittäin vietetään maamme kuuromykkäin kouluopetuksen 100-vuotisjuhlaa ei ainoastaan ensimmäisen kuuromykkäinkoulun — Porvoon koulun — perustamisen vaan koko kuuromykkäin kouluopetuksen alkamisen, kehityksen ja laajenemisen muistoksi, sillä *Carl Oscar Malm,* Porvoon kuuromykkäinkoulun perustaja, ja hänen työnsä ja muistonsa kunnioittaminen kuuluu kaikille kuuromykille ja kuuroille ja heidän yhdistyksilleen sekä kuuromykkäinkouluille. Yhteisesti Suomen kuuromykät ovat myöskin pystyttäneet Malmin muiston kunnioittamiseksi hautapatsaan Turun vanhalle hautausmaalle ja muistopatsaan Porvoon koulun pihamaalle.

Tätä maamme sivistyshistoriallista tapausta tullaan viettämään juhlallisuuksin Porvoon koulussa ja muissa kuuromykkäinkouluissa sekä Suomen Kuuromykkäinliiton toimesta ympäri maatamme.

Jo v. 1944 esitettiin Kuuromykkäinliiton vuosi- ja edustajakokouksessa alustus 100-vuotisjuhlan vietosta. Sen johdosta kokous, yhtyen alustukseen, päätti antaa hallituksensa tehtäväksi riemujuhlan ohjelman valmistamisen ja sen toimeenpanon.

Ohjelman mukaan tulee liiton jäsenyhdistyksissä juhlapäivänä tai sitä edeltävänä sunnuntaina (29. 9. -46) toimeenpantavaksi ohjelmallinen juhla. Juhlaa varten on kirjoitettu ohjelmavihkonen, johon on liitetty C. O. Malmin suurikokoinen muotokuva. Siinä on runoilija *Yrjö Kaijärven* kaunis kolmiosainen juhlaruno "Sana", tohtori *Martti Jukolan* kirjoittama runo "Hiljaisen heimon nousu", johtaja *Urho Kierimon* juhlapuhe ja allekirjoittaneen esitelmä: Carl Oscar Malm, Carl Oscar Malm perustaa Suomen ensimmäisen kuuromykkäinkoulun, Porvoon kuuromykkäinkoulu uusissa vaiheissa, Carl Oscar Malmin muiston kunnioittaminen, Kuuromykkäin opetuksen laajenenminen, Kuuromykkäin opetus yhä laajemmalle pohjalle, Vanhan koulun aika loppuu ja uuden koulun aika alkaa, Saavutuksia ja Loppusanat. Sitäpaitsi ohjelmavihkossa on ohjeita juhlahuoneiston koristamisesta, johon kuuluu tekstattu ohjelma, Suomen lippu ja jäsenyhdistyksen lippu, sinivalkoiset-keltapunaiset leveät riippuvat nauhakoristeet, köynnökset ja kukat sekä puhujalavan seinustalle köynnöksin kehystetty C. O. Malmin muotokuva ja vuosiluku

1. 10. 1846—1. 10. 1946.

Lisäksi kehoitetaan juhlan toimihenkilöitä valokuvauttamaan juhlahuone yleisöineen muistoksi nykyiselle ja tuleville sukupolville sekä järjestämään jäsenille ilmainen kahvikorviketarjoilu.

Lopuksi huomautetaan, että juhlan arvokkuuden ja vakavuuden tähden ei voida ohjelmaan ottaa karkeloa eikä tanssia.

Juhla lopetetaan "Maamme" laululla, joka on edeltäpäin harjoitettava. Se on liitetty ohjelmavihkoon.

Jumalanpalveluksia juhlapäivän johdosta pitävät kuuromykkäin matkapapit kuuromykille ja kuuroille sunnuntaina 29. 9. -46 kukin asuinpaikkakunnallaan. Sitäpaitsi matkapapit yksissä neuvoin piirinsä paikallisten kuuromykkäinyhdistysten kanssa toimivat niin, että paikkakuntain papit tulkin avulla pitävät jumalanpalveluksia sanottuna sunnuntaina.

Seurakuntajuhlia tai yleisiä kansalaisjuhlia tulevat mainittuna sunnuntaina tai 1. 10. -46 toimeenpanemaan Kuuromykkäin auttajayhdistysten liiton Auttajayhdistykset paikkakunnillaan.

Suomen kirkoissa saarnain yhteydessä tulevat papit syyskuun 29 päivänä muistamaan sanotun tapauksen merkitystä maamme kuuromykkäin uskonnollissiveellisen opetuksen alkamisessa ja kehityksessä. Tätä varten on kaikkien seurakuntain papeille lähetetty pastori L. Paunun kirjoittama juhlaa koskeva uskonnollisaiheinen teksti.

Kolehti. Kaikissa Suomen kirkoissa kannetaan Kuuromykkäinliiton kristillissivistyksellisen työn tukemiseksi kolehti edellisessä kohdassa mainittujen saarnain yhteydessä.

Juhlia tai esitelmiä tämän sivistyshistoriallisen tapauksen kunnioittamiseksi ja kuuromykkäinopetuksen tunnetuksi tekemiseksi tullaan pitämään Kouluhallituksen johdon ja valvonnan alaisissa kouluissa ja laitoksissa, nimittäin kuuromykkäin- ja sokeainkouluissa, kansa- ja oppikouluissa ja seminaareissa sekä kansanopistoissa lokakuun 1 päivänä.

Suomen Yleisradiossa esitetään 1. 10. -46 radio-ohjelmassa 30 minuuttia kestävä ns. *kuuromykkäin tunti,* jonka ohjelmassa on johtaja Urho Kierimon esitys Suomen Kuuromykkäin kouluopetuksen alkamisen 100-vuotismuiston johdosta ja runoilija Y. Kaijärven runo "Sana", jonka runoilija itse lausuu. Runoa seuraa musiikkiesitys.

Juhlanumeroina, joihin tulee 100-vuotisjuhlaa koskevia kirjoituksia, mainitun juhlapäivän tienoilla ilmestyvät "Kuuromykkäin Lehti", "Tidskrift för Dövstumma" ja "Hiljainen Seurakunta". Myöskin "Kuuromykkäin Jouluun" tulee juhlaa esittävä kirjoitus ja runo.

Juhlakirjoituksia tulee maamme sanomalehtiin ja toivottavasti myös Ruotsin kuuromykkäin alaa koskeviin lehtiin.

Juhlan johdosta Suomen Kuuromykkäinliiton hallitus kokoontuu juhlaistuntoon t.k. 21 päivänä Helsingissä liiton huoneustossa.

Kuuromykkäinliiton kunnianosoituksena Porvoon koululle liitto lähettää edustajansa Porvoon koulun juhlaan ja laskee seppeleen C. O. Malmin muistopatsaalle. Samoin Kuuromykkäinliitto laskee seppeleen Carl Oscar Malmin haudalle Turun vanhalla hautausmaalla.

Juhlajulkaisuna Porvoon kuuromykkäinkoulun johtaja fil. maisteri *R. Helling* julkaisee Porvoon kuuromykkäinkoulun historian ja Suomen Kuuromykkäin ja Sokeainopettajain liitolla on tekeillä 100-vuotismuiston johdosta juhlajulkaisu.

Lähiviikkoina ilmestyy allekirjoittaneen kirjoittama teos "Suomen kielen kestosuhteista puhumaan oppineen kuuromykän ja kuulevan henkilön ääntämisessä".

100-vuotisjuhlatoimikunnan puolesta
Juhlatervehdyksin:
J. K. Palomaa.

---

kuntalaisille antaa monenlaista huoltoa ja avustusta. Lainopillisen neuvojan tarve on viimeaikoina tullut esiin kuuromykkäin keskuudessa ja on sellaisen saantia Turussa vakavasti harkittu. Hanke ei ole kuitenkaan vielä toteutunut.

Ken on tarkoin seurannut kuuromykkäin henkistä ja taloudellista kehitystä maassamme n. 30 vuoden aikana, on tullut helposti huomaamaan, että tämä kehitys on ollut aivan suurenmoinen. Ja sen ovat aikaansaaneet kuuromykkäin opetus, heille annettu sielunhoito ja sosiaalinen huolto, kaikki yhteisvoimin, mutta myöskin kuuromykkäin omat ponnistukset kaikinpuolisen kehityksensä eteen.

Santeri Seppälä.

MYÖNNETTYJÄ MATKALIPPUALENNUKSIA

Rautatiehallitus on myöntänyt seuraavat 25 %:n matkalippualennukset:

Naisten päiville *Helsingissä* lokak. 5—6 p:nä.

Esitelmäpäiville *Kotkassa* lokak. 19—20 p:nä;

Esitelmäpäiville *Kokkolassa* lokak. 26—27 p:nä.

Esitelmäpäiville *Mikkelissä* marrask. 9—10 p:nä;

Esitelmäpäiville *Oulussa* marrask. 23—24 p:nä.

Myönnetty alennus on voimassa 2 päivää ennen ja 2 päivää jälkeen kunkin tilaisuuden. Osanottajien on ostettava lähtöasemaltaan puolitoista (1½) menolippua, jotka leimataan aseman nimileimalla. He saavat samalla alennustodistuksen B n:o 118 A, johon on leimattu aseman nimi ja päiväleima. Perillä ovat alennustodistukset tilaisuuksien järjestäjien täytettävä ja asianmukaisesti leimattava liiton leimalla. Menomatkalla ei matkalippuja saa antaa pois konduktöörille, vaan vasta paluumatkalla.

TIETOJA KOTIMAASTA

100-VUOTISRIEMUJUHLIA

kuuromykkäin kouluopetuksen alkamisen johdosta maassamme vietetään seuraavissa yhdistyksissä:

Forssassa syyskuun 29 p:nä klo 11 seurakuntatalossa.

Helsingissä syyskuun 29 p:nä juhlajumalanpalvelus Töölön kirkossa klo 16. Saarnaa pastori Urho Paljakka. Samana iltana on ohjelmallinen juhla Kuuromykkäinyhdistyksellä jäsenille.

Hämeenlinnassa syyskuun 29 p:nä klo 13 Hämeenlinnan sisälähetyksessä Myllymäenkatu 10.

Iisalmessa lokakuun 5—6 p:nä, alkaen Keskuskansakoulussa lauantaina klo 17 ja jatkuen sunnuntaina Työväentalossa.

Kajaanissa syyskuun 29 p:nä klo 12 päivällä kaupungin Rukoushuoneella ja toinen juhla klo 18 samassa paikassa.

Huom.! Aikaisemmin ilmiotetut esitelmäpäivät lokak. 12—13 p:nä peruutetaan.

Kotkassa Kotkan pohjanhuoneustolla, Kaivokatu 16 syyskuun 29 p:nä alkaen klo 14.

Kuopiossa Kuurojenkoululla syyskuun 29 p:nä klo 14.

Lahdessa syyskuun 29 p:nä klo 13 Lahden lyseon juhlasalissa kuuroille ja kuuleville.

Savonlinnassa kirkkopäivien yhteydessä lokakuun 27 p:nä klo 12 NNKY:n talossa. Toivotaan rovasti Myyryläisen saapuvan.

Seinäjoella syyskuun 29 p:nä klo 11 kauppalan Rukoushuoneella. Tarjoilu järjestetään.

Tampereella syyskuun 28 p:nä Hospitz Emmauksessa juhla kuuroille ja Auttajayhdistyksen jäsenille klo 19 — sen jälkeen yhteiset päivälliset. Syyskuun 29 p:nä juhla Kaupungintalossa klo 18 yleisölle.

Päivällisille haluavat lähettäköot maksun 250:— etukäteen 22 p:ään mennessä os. rva Martta Katainen, Tampere, Kyttälänkatu 8. Liha- ja leipäkortti mukaan. (Maksu voi mahdollisesti olla alhaisempi 100:— tai 150:—.)

Vaasassa lokakuun 5—6 p:nä esitelmäpäivien yhteydessä, alkaen lauantaina klo 18 Palosaaren ruotsalaisen kansakoulun juhlasalissa.

Äänekoskella lokakuun 6 p:nä. Kokoontumispaikasta ilmoitetaan perillä.

ank. 27 E 10
ittaja R. Pitkänen

KERÄYS KUUROMYKKÄINKOTI SALMELAN HYVÄKSI

Turun kuuromykkäin Auttajayhdistys r.y. ylläpitää Kakskerran kunnassa Salmelan turvakotia huoltoa tarvitseville kuuromykille. Tämä koti on perustettu kuuromykkäin ja heidän ystäväinsä kokoamilla varoilla. Rahan arvon alenemisesta johtuva palkkain ym. kustannusten jyrkkä kohoaminen sekä valtion tuen puuttuminen ovat johtaneet tämän huoltolaitoksen taloudellisiin vaikeuksiin. Näitä on ollut lisäämässä vielä sekin, että Salmelan kaksi arvokasta hevosta on kuollut kuluneen kesän aikana ja että rakenteilla oleva uusi karjarakennus kysyy huomattavia varoja.

Huomaten kotia ylläpitävän yhdistyksen vaikeudet sekä sen että Salmelan turvakotiin otetaan hoidokkeja maan kaikista osista, on Sisäasiainministeriö nähnyt hyväksi antaa yhdistykselle luvan toimeenpanna koko maata käsittävän varainkeräyksen numeroiduilla listoilla 15. 9. — 31. 10. 1946 välisenä aikana.

Harras toivomuksemme on, että niin kuuromykät kuin heidän kuulevat ystävänsäkin sekä varain kokoamisen että niiden merkitsemisen muodossa ojentaisivat auttavan kätensä tukemaan tätä ihmisrakkauden perustamaa laitosta.

Keräyslistoja saa tilata osoitteella: Elias Savisaari, Turku, Sirkkalankatu 8.

Turussa syyskuun 14 päivänä 1946.

Turun kuuromykkäin Auttajayhdistys r.y.

Vaasan Kuuromykkäin Yhdistys järjestää esitelmäpäivät ja k.m. kouluopetuksen alkamisen 100-vuotisriemujuhlan lokakuun 5—6 p:nä, alkaen lauantaina klo 18 Palosaaren ruotsal. kansakoulun juhlasalissa. Puhujiksi ovat lupautuneet toimittaja ja rouva Pitkänen, hra Hj. Sandblom Helsingistä ja oman paikkakunnan uusi kuurom. yhtävä Reino Grev sekä muut puhujat.

25 % alennus rautatielippujen hinnoista on saatu. Sokerit mukaan.

Naisten päivät Helsingissä. Kuten aikaisemmin ilmoitettiin pidetään H:gin kuurojen Naiskerhon järjestämät Naisten päivät 5—6 p:nä lokak. Lauantaina klo 19 alkaa iltama hyvällä ohjelmalla. Sinne saavat tulla myöskin miehet. Sunnuntaina aloitetaan klo 12 hartaushetkellä, jonka jälkeen osanottajille tarjotaan korviketta. Esitelmät alkavat välittömästi sen jälkeen. Sunnuntaina päivällä vain naisille.

Sunnuntai-iltana klo 19 pidetään lopettajaisilta, johon saavat miehetkin osallistua. Ohjelma koetetaan saada joka tilaisuuteen antoisaksi ja arvokkaaksi. Puhujista mainittakoon rvat Vilma Renner Tukholmasta, Ida Mouton ja Katri Pitkänen, sisar Eva Malmila ja nti Laina Vainola.

Kaikki tilaisuudet ovat H:gin Kuurom. yhdistyksellä, Liisank. 27 A. Runsasta osanottoa toivotaan. 25 % rautatiealennus on saatu. Sihteeri.

Forssan Kuurojen kerho järjestää 10-vuotisjuhlan lokakuun 20 p:nä klo 11 Seurakuntatalossa. Pastori Paunun toivotaan saapuvan tilaisuuteen pitämään hartaushetkeä.

Kotkan Kuuromykkäin yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään lokakuun 19—20 päivinä eikä 5—6 p., kuten aikaisemmin oli ilmoitettu. Tilaisuudet pidetään Kotkan pohjan huoneustolla Kaivokatu 16 alkaen lauantaina 19 pnä klo 18 ja sunnuntaina klo 17. Ohjelma on arvokas.

Sunnuntaina päivällä on retkeily ja tutustumiskäynti eräässä suuressa ja kuuluisassa teollisuuslaitoksessa. Tervetuloa läheltä ja kaukaa. Tiedustelut ym. sopii lähettää rouva Eva Lehtinen Kotka, Saarnitie 4 tai Emil Mattila, Kotka, Ajurikatu 4. 25 % alennus rautateillä on saatu.

Kokkolan Kuuromykkäinyhdistys järjestää esitelmäpäivät 26—27 p:nä lokakuuta hauskalla ja hyvällä ohjelmalla. Yhteismajoitus järjestetään. Majoitusilmoitukset pyydetään tekemään ennen lokak. 12 päivää os. rouva Elina Ruonaniemi, Kokkola, Länsikirkkokatu 45. Tervetuloa läheltä ja kaukaa. — 25 % alennus rautateillä on saatu.

Kiitän lämpimästi kaikkia ystäviäni ja tuttaviani Helsingissä erittäinkin sisar Eva Malmilaa ja pastori Paunua, jotka muistivat minua kukin, kirjein ja monin herkuin ollessani kirurgisessa sairaalassa. Kuopio 1. 9. 46. Milja Savolainen.

Lausun täten sydämelliset kiitokseni kaikille niille S:linnan yhdistyksen jäsenillle, omaisille ja ystäville, jotka muistivat minua sähkösanomin, lahjoin ja kukin täyttäessäni 50 vuotta! Matilda Kosunen.

KIHLOISSA.

VIENO MUHONEN Enonkoski.	10. 8. 46.	**TORSTI BERG** Uukuniemi.
AAPO RISTINEN Kärsämäki.	12. 8. 46.	**LEMPI SAARELA.** Haapajärvi.

VIHITTY.

KAARIN KUUTTI Punkaharju.	23. 6. 46.	**AIMO MUHONEN** Enonkoski.
HELMI HANSÉN-HAUG Haukipudas.	21. 7. 46.	**AARNE TARVAINEN** Toholampi.

KUUROMYKKÄIN LEHTI

Tilaushinta: 100:— koko vuodelta.
Postisiirtotili: n:o 6825.
Toimitus ja konttori: Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154.
Käsikirjoitukset lähetettävä toimitukselle ennen kuukauden 1 päivää.
Ilmoitushinnat: Huhtik. 1 p:stä 1946 alkaen: **kuolinilmoitukset 100:—, kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 50:—. Muut ilmoitukset 20:— riviltä. Pienin ilmoitusmaksu 60:— (3 riviltä). Rahaa sisältävät kirjeet os. maist. Sigyn Heikel Helsinki, Hietalahdenk. 4 A 8.**

Helsinki 1946, Oy. Surdus Ab.